herpy

KAMELEONER

Cameroon Two-horned Mountain Chameleon

Trioceros montium

Trioceros montium er en middelstor, grønn kameleon fra fjellene i Kamerun. Hannen har to lange horn på snuten, en høy ryggkam og et seil på halen, mens hunnen er hornløs. Arten legger egg og krever svært høy luftfuktighet og en rolig, tett beplantet innredning. Den er sjelden i terrarieholdet og passer best for den erfarne holderen.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Chamaeleo montium; Chamaeleo monticum*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**20-25 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**4-6 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**60 × 60 × 90 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-25 °C**
Varmeplass	**29-32 °C**
Temperatur, natt	**15-20 °C**
Luftfuktighet	**80-100 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**6 mnd.**
Kullstørrelse	**5-25 egg**
Kull per år	**2-3**
Inkubasjon	**140-160 dager** ved 22-25 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Nær truet (NT)**

Om arten

Trioceros montium er en middelstor, trelevende kameleon. Hannen blir opptil 25 cm til sammen, inkludert hale, og hunnen opptil omtrent 20 cm. Hannen har to lange horn som peker rett frem fra snuten, en høy, bølget ryggkam og et enda høyere seil på halen. Hunnen har bare små, kjegleformede skjell i stedet for horn og ikke noe halseil.

Grunnfargen spenner fra lysende til mørk skoggrønn eller blålig. Store, plateformede skjell på kroppen kan være oransje, lysegrønne eller himmelblå, og hannen har ofte en gul, blåkantet stripe på skrå fra ryggen ned mot buken. Under oppvisning viser hannen blå, limegrønne og gule flekker på hode og skuldre. En hunn med egg blir mørkere og viser ofte rød hud mellom de grønne skjellene. Fargene skifter med humør, temperatur og stress, ikke etter omgivelsene.

Det vitenskapelige navnet betyr 'fjellenes' og viser til utbredelsen i fjellene i Kamerun. Arten er mindre vanlig i terrarieholdet enn de store *Trioceros*-artene, og stelldataene er sparsomme. Terrariemål, UVB-sone og fôrmengder er derfor lånt fra nærstående fjellarter.

Les mer: Lys og UVB

Utbredelse og leveområde

Trioceros montium er endemisk for Kamerun og finnes langs den sørlige delen av den vulkanske fjellkjeden, fra Mount Cameroon til Manengouba-fjellene. Arten er også funnet i Mamfe-distriktet, på Mount Kupe og i Rumpi Hills. Den lever i 600-1.250 m høyde, altså på fjellenes lavere og midtre skråninger heller enn på toppene.

> **Naturlig utbredelse:** Kamerun.

LEVEOMRÅDE

Arten lever i fuktig skog på fjellskråninger, i elvedaler og i tåkeskog i lav til middels høyde, hvor det faller rikelig med nedbør, og hvor skyer og tåke ofte henger i trærne.

Luftfuktigheten er høy hele døgnet, og nettene er kjøligere enn dagene. Dyrene sitter i den tette vegetasjonen og er sky.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr trenger et terrarium på minst 60 × 60 × 90 cm (lengde × bredde × høyde). Arten holdes enkeltvis, og hanner må ikke kunne se hverandre.

Innred terrariet svært tett med levende planter, tynne grener og kvister i flere høyder, og sørg for godt lys til plantene. Dyrene må kunne trekke seg helt tilbake i bladverket. Et hybridterrarium av glass og nett gir ventilasjon og holder samtidig på fuktigheten, og et avløp i bunnen fjerner overskuddsvann. Bunnmateriale er ikke nødvendig.

Stillestående luft gir luftveisinfeksjoner, så luften må være i bevegelse, også når fuktigheten er høy.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal være omtrent 22-25 °C, med en solplass på 29-32 °C. Et kjøligere terrarium med en liten solplass passer bedre enn et varmt.

Om natten skal temperaturen falle til 15-20 °C, men høyst omtrent 10 °C under dagtemperaturen.

Kontroller temperaturen med to termometre i hver sin ende av terrariet.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Svært høy luftfuktighet er avgjørende for arten. Fuktigheten skal være opp mot 100 %, og dyret må også om dagen ha tilgang til vann hele tiden. Tåk terrariet med en ultralydfukter om natten og tidlig om morgenen, og sprøyt eller dryss om morgenen og sent på ettermiddagen, slik at dyret jevnlig har dråper å drikke.

Arten drikker vanndråper fra bladene, ikke av en skål. Bruk destillert vann i fukteren, og sett to hygrometre i hver sin ende av terrariet. Grener og blader må kunne tørke opp innimellom, slik at det ikke oppstår mugg og sår.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv. Gi 12-13 timer lys om dagen og et kraftig T5 HO-rør eller en LED over terrariets bredde. Plantene i terrariet krever også mye lys.

UVB anbefales hele året. Bruk Ferguson-sone 2, altså en UV-indeks på høyst 1-3 på solplassen og rikelig med skygge. En UV-måler hjelper. UVB-rør byttes etter produsentens anvisning.

FÔRING

T. montium er insektetere og en god jeger som tar de fleste fôrinsekter. Gi sirisser, små gresshopper, fluer, kakerlakknymfer og andre småinsekter, der byttet høyst er like stort som avstanden mellom dyrets øyne. La insektene gå fritt, slik at dyret jakter på dem; fôrskål frarådes.

Insektene må selv få næringsrikt fôr og dryssess med kalk. Vitaminer gis sparsomt, for særlig hannene er følsomme for overdosering. Unger får mat daglig, og voksne dyr får 3-8 insekter annenhver dag. Hold dyret slankt, og vei det hver måned.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Arten holdes enkeltvis. Dyrene er ofte aggressive mot artsfrender, og hunnen må holdes adskilt fra hannen til hun er paringsvillig.

Arten er sky. Kommer man for raskt eller for nær, lar dyret seg ofte falle og løper, blir svart, slår kråkebolter eller gjemmer seg i hjørnene nær bunnen. Den er et utstillingsdyr, ikke et kjæledyr, og håndtering må være kort og sjelden. Mørke farger kan være tegn på kulde, stress eller sykdom.

Viltfangede dyr må behandles for parasitter. Med riktig behandling og riktige forhold kan arten bli en hardfør terrariekameleon.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannen kjennes på de to hornene på snuten, den høye ryggkammen, halseilet og de klare fargene, mens hunnen mangler både horn og seil. Hunnen er mindre. Kjønnsmodenheten inntrer etter omtrent 6 måneder.

PARRING

Avl kan være vanskelig, for hannene er ofte tilbakeholdne. Hold hunnen adskilt fra hannen, også utenfor synsvidde, og før henne først til hannens terrarium når hun er paringsvillig. En litt kjøligere periode med høyere fuktighet kan få hannen i gang. Skill dyrene når parringen er over, eller hunnen avviser hannen.

EGGLEGGING OG KULL

Arten legger egg. Hunnen blir mørkere når hun bærer egg, og legger dem 2-3 måneder etter parringen. Et kull er på 5-25 egg, og det kan komme 2-3 kull i året.

Hunnen er ikke kresen med leggestedet og legger eggene hvor som helst, så hun må ha en egnet eggleggingsbeholder med fuktig jord i terrariet, ellers går eggene lett tapt.

INKUBASJON

Eggene ruges ved 22-25 °C, gjerne omtrent 24 °C med et lite fall om natten. Hold temperaturen jevn, og unngå både svært lave og svært høye rugetemperaturer, for en middels temperatur er det sikreste valget. Eggene klekkes etter omtrent 21 uker.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene klekkes ofte på én gang og har god appetitt. Hold dem i et hybridterrarium med samme klima som de voksne, med mye løv og tynne grener. Fôr dem daglig med små insekter som bananfluer, små fluer og små sirisser, drysset med kalk. Ungene skilles fra hverandre når de vokser, og hanner må ikke kunne se hverandre.

Helse og vanlige feil

Typiske problemer og feil i stellet:

- Dehydrering ved for lav luftfuktighet og for få drikkemuligheter.
- Innvollsparasitter hos viltfangede dyr.
- Luftveisinfeksjoner ved stillestående luft eller for våte overflater.
- Beinskjørhet (MBD) ved for lite UVB eller kalk.
- Overdosering av vitaminer, særlig hos hanner.
- Sår og mugg fra grener som er våte hele tiden.
- Egg som går tapt eller holdes tilbake hvis hunnen ikke har et egnet leggested.

Levetiden er ikke dokumentert; 4-6 år er et anslag. Vei dyret hver måned. Kontakt en veterinær med erfaring med krypdyr ved opphørt fôropptak, mørk farge, slapphet eller pustebesvær.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.

Hele veiledningen med kart og oppdateringer: herpy.org/no/kameleoner/trioceros-montium